

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1
Tel./fax: 286 840 129
E-mail: paulina.tabery@soc.cas.cz

Občané o členství České republiky v Evropské unii

Technické parametry

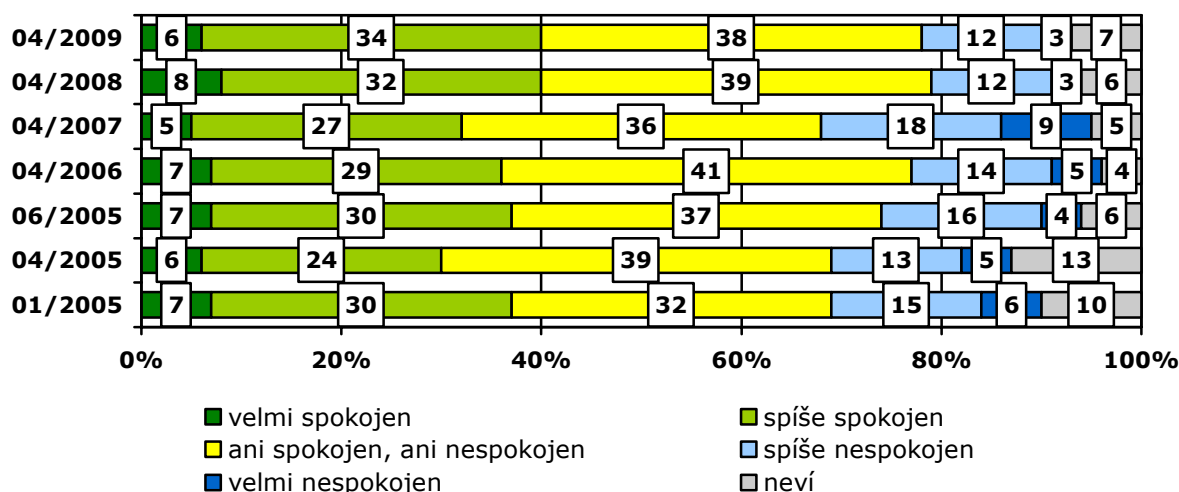
Výzkum:	<i>Naše společnost 2009, v09-04</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>30. 3. – 6. 4. 2009</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1056</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PM.79, PM.2, PM.73, PM.72, PM.69, PM.27</i>
Zveřejněno dne:	<i>21. května 2009</i>
Zpracovali:	<i>Paulína Tabery, Václav Čepelák</i>

V dubnu 2009 zařadilo Centrum pro výzkum veřejného mínění do svého pravidelného výzkumu blok otázek týkajících se Evropské unie. Byla zjišťována spokojenost se členstvím v unii, zda je členství vnímáno jako dobrá věc, rovněž byla zkoumána hloubka vztahu k Evropské unii (měřena pocitem hrdosti, ale také pocitem občanské příslušnosti nejen k ČR, ale i k EU). Další otázka se zaměřila na názory ohledně prospěšnosti integrace ve vybraných oblastech, jako jsou hospodářství, politika, kultura, obrana a ekologie.

V otázce spokojenosti¹ převládá u občanů České republiky podíl spokojených (40 %) nad těmi, kteří pociťují nespokojenost (15 %). Nezanedbatelná je ovšem i skupina lidí, která vyjadřuje neutrální, rezervovaný postoj (38 %), volí odpověď „ani spokojen, ani nespokojen“. Tato část obyvatel je v podstatě stejně velká jako ta, která deklaruje spokojenost. Uvedené rozložení odpovědí je dlouhodobé, např. ve srovnání s minulým rokem se v podstatě nezměnilo, tudíž české občany lze charakterizovat v delším horizontu spíše jako spokojené se členstvím v Evropské unii, případně vyjadřující neutrální postoj (viz graf 1).

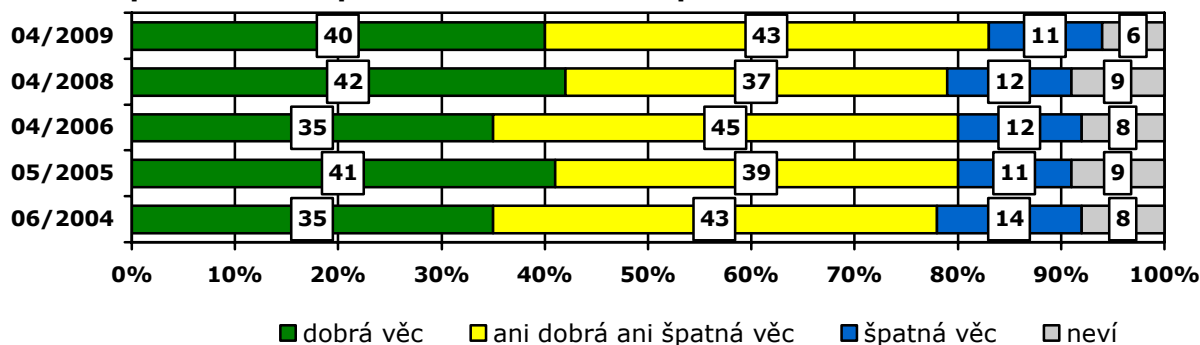
¹ Znění otázky: „Jak jste spokojen s členstvím České republiky v Evropské unii?“ Varianty odpovědí: jste velmi spokojen; spíše spokojen; ani spokojen, ano nespokojen; spíše nespokojen; velmi nespokojen.

Graf 1: Spokojenost se členstvím v Evropské unii

Větší spokojenost s členstvím v Evropské unii vyjadřují mladší lidé (s věkem podíl vyjádření o spokojenosti průběžně klesá, ve středních věkových kategoriích ve prospěch neutrální varianty, v nejstarší kategorii 60 a více let i ve prospěch nespokojenosti). Spokojenější s členstvím jsou také o něco více lidé s vysokoškolským vzděláním, občané deklarující dobrou životní úroveň a ti, kteří podle svých slov hlasovali v referendu pro vstup do Evropské unie. Naopak, nespokojenost častěji vyjadřují lidé se špatnou životní úrovní a ti, kteří hlasovali proti vstupu do unie. Z hlediska přízně politickým stranám spokojenost s členstvím v unii častěji vyjadřují stoupenci ODS, naopak nespokojenost sympatizanti KSČM.

Podobné rozložení odpovědí jako u spokojenosti se členstvím v Evropské unii je viditelné i u otázky, zda je členství pro naši zemi dobrá nebo špatná věc.² Dvě pětiny obyvatel jsou přesvědčeny, že je to dobrá věc, dalších 43 % volí neutrální možnost odpovědi a pouze zhruba desetina (11 %) se domnívá, že členství je špatná věc. Uvedené rozložení názorů je dlouhodobé, ve srovnání s předešlým měřením v zásadě stejné (viz graf 2).

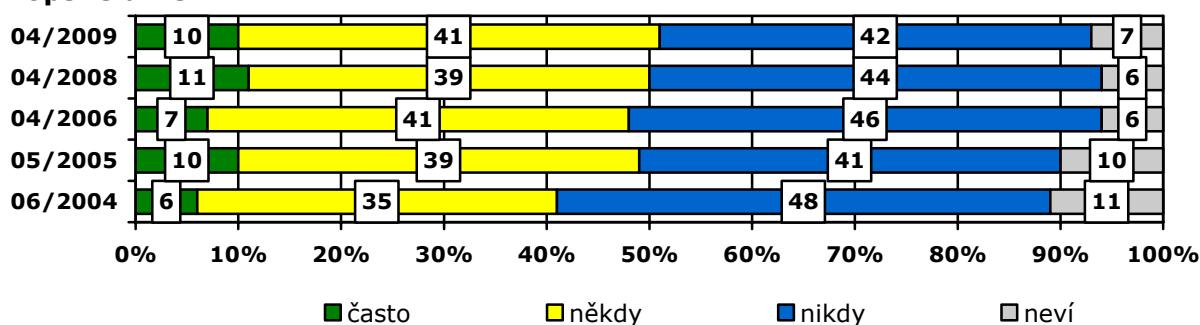
Graf 2: Je pro Českou republiku členství v Evropské unii dobrá věc?

² Znění otázky: „Myslíte si, že členství České republiky v Evropské unii v současnosti je... Varianty odpovědí: dobrá věc; ani dobrá, ani špatná věc; špatná věc.“

I v analýze druhého stupně se projevují ty samé charakteristiky jako u spokojenosti se členstvím. Mladší lidé si častěji myslí, že členství je dobrá věc, lidé starší 60 let se zase v o něco větší míře domnívají, že je to věc špatná. Také lidé s vyšším dosaženým vzděláním, zejména vysokoškolským, se častěji přiklánějí k tomu, že členství je dobrá věc, podobně i lidé s deklarovanou dobrou životní úrovní. Naopak lidé se špatnou životní úrovní významně více volí možnost, že je to špatná věc. Z hlediska politického přesvědčení potenciální voliči ODS zastávají ve větším podílu názor, že členství je dobrá věc, sympatizanti KSČM, že špatná.

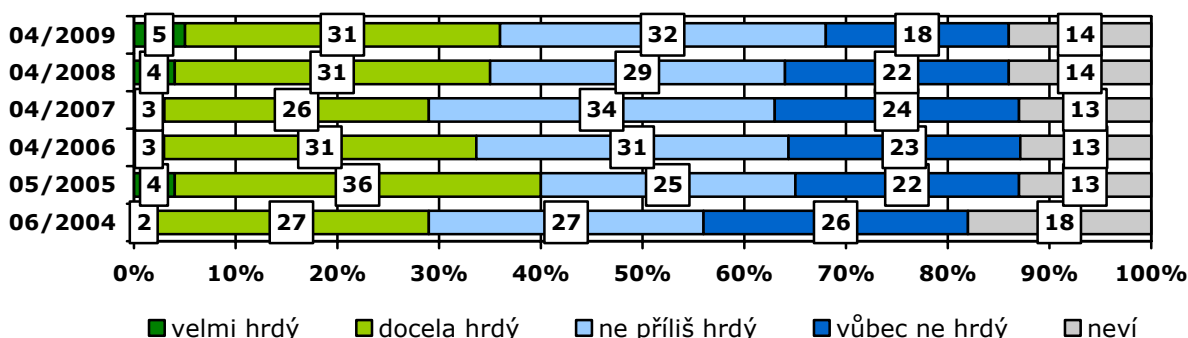
Co se týče hloubky nebo intenzity vztahu k Evropské unii měřeno pocitem evropského občanství, takto definovaná příslušnost k unii není pocítována příliš silně.³ O něco více než dvě pětiny (42 %) české veřejnosti starší 15 let se nikdy necítí být občany Evropské unie. Někdy se takto vnímá 41 % obyvatel, desetina Čechů deklaruje, že v kontextu evropského občanství o sobě přemýšlí často. I tyto postoje jsou v čase poměrně stabilní, ani ve srovnání s předešlým rokem se významně nezměnily (viz graf 3).

Graf 3: Jak často se cítíte nejen jako občan České republiky, ale i jako občan Evropské unie?

V případě hrdosti na evropské občanství⁴ převažuje u Čechů spíše postoj, že hrdí nejsou: 18 % volí krajní variantu odpovědi „vůbec ne“, dalších 32 % mírnější „ne příliš“. Nedá se však říci, že by podíl těch, kteří hrdost na to, že jsou občany Evropské unie, pocítují, byl nevýznamný, v aktuálním výzkumu je to více než třetina (36 %). Ani tyto postoje neprocházejí navzdory jistému poklesu v hrdosti v letech 2006 a 2007 dramatickými změnami, ve srovnání s předešlým rokem jsou v podstatě stejné.

Graf 4: Jak moc jste hrdý na to, že jste občanem Evropské unie?

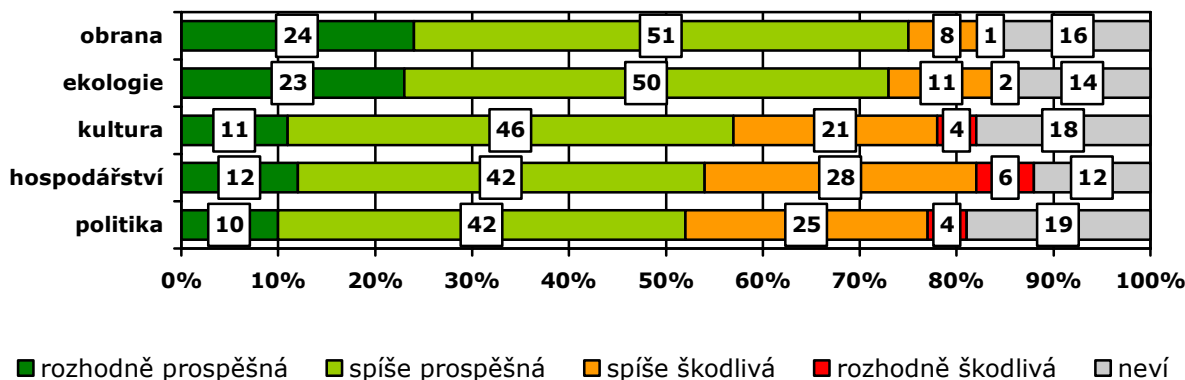

³ Znění otázky: „Cítíte se nejen jako občan České republiky, ale i jako občan Evropské unie?“ Varianty odpovědí: často, někdy, nikdy se tak necítíte.

⁴ Znění otázky: „Cítíte se být hrdý na to, že jste občanem Evropské unie? Řekl byste, že...“ Varianty odpovědí: jste velmi hrdý, docela hrdý, ne příliš hrdý, vůbec na to nejste hrdý.

Jednou ze zásadních otázek bloku o Evropské unii je ta, která zjišťuje, zda lidé vidí evropskou integraci ve vybraných oblastech života jako prospěšnou či škodlivou.⁵ Obrana a ekologie jsou těmi sektory, kde je integrace vnímána jako velmi prospěšná (75 %, respektive 73 %), méně je to již u kultury (57 %), hospodářství (54 %) a politiky (52 %), i když i v těchto případech je podíl kladných odpovědí nadpoloviční a značně převažující nad názory o škodlivosti integrace (viz graf 5).

Graf 5: Prospěšnost či škodlivost evropské integrace ve vybraných oblastech

Ve srovnání s minulým rokem se výrazněji změnil názory na prospěšnost integrace ve dvou oblastech: v kultuře a politice. V případě kultury se ve srovnání s minulým rokem jedná o pokles o 17 procentních bodů, což zároveň znamená, že o prospěšnosti integrace v této oblasti je v letošním roce přesvědčeno nejméně lidí za posledních sedm let. V případě politiky jde v porovnání s dubnem 2008 o pokles v názorech na prospěšnost o 8 procentních bodů.

Tabulka 1: Prospěšnost či škodlivost evropské integrace ve vybraných oblastech – časové srovnání (v %)

	říjen 2002	duben 2006	duben 2007	duben 2008	duben 2009
	P/Š	P/Š	P/Š	P/Š	P/Š
Obrana	71/10	74/9	68/16	71/15	75/9
Ekologie	78/7	70/16	70/16	76/13	73/13
Kultura	70/12	68/14	69/17	74/13	57/25
Hospodářství	60/25	63/22	47/43	57/26	54/34
Politika	59/19	55/26	53/32	60/29	52/29

⁵ Znění otázky: „Je podle Vás prospěšná nebo škodlivá evropská integrace v těchto oblastech: a) hospodářství, b) politika, c) kultura, d) obrana, e) ekologie?“ Varianty odpovědí: rozhodně prospěšná, spíše prospěšná, spíše škodlivá, rozhodně škodlivá.